

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

DSRIN-VII.053.2.2026
Warszawa, r.

Pan
Marcin Więcek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z 7 kwietnia 2026 roku (II.519.133.2026.AN) dotyczące analizy odmowy udzielenia pomocy przez Policję kuratorom sądowym w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka uprzejmie wskazuję, że zasady organizacji służby kuratorskiej i wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych oraz status kuratorów sądowych określa ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 200).

Szczegółowe uprawnienia kuratorów sądowych oraz zakres ich działania określa zarówno ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 200, dalej u.k.s.), jak również ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, dalej: u.o.p.).

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 5 u.k.s. wykonując swoje obowiązki służbowe, kurator zawodowy ma m.in. prawo do: żądania od **Policji** oraz innych organów lub instytucji państwowych, organów samorządu terytorialnego, stowarzyszeń i organizacji społecznych w zakresie ich działania, a także od osób fizycznych **pomocy w wykonywaniu czynności służbowych**. Powyższe uprawnienia przysługują również kuratorowi społecznemu w związku z wykonywaniem przez niego czynności zleconych przez sąd lub kuratora zawodowego.

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości wskazana powyżej pomoc w wykonywaniu czynności służbowych przez kuratora sądowego powinna być rozumiana szeroko. Należy zwrócić uwagę, że w przepisach stosowane są definicje wyraźnie ograniczające zakres udziału Policji przy czynnościach wykonywanych na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach. I tak np. w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie asystowania komornikowi przez Policję, Straż Graniczną lub Służbę Ochrony Państwa przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 538) w § 3. ust. 1 wskazuje, że „asysta Policji, Straży Granicznej lub Służby Ochrony Państwa przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych przez komornika polega na zapewnieniu mu bezpieczeństwa osobistego oraz dostępu do miejsca wykonywania tych czynności i porządku w tym miejscu”. Przepis ten przede wszystkim odróżnia znaczenie terminu „asysta” od terminu „pomoc”, który stosowany jest we wszystkich przepisach dotyczących wykonywania obowiązków służbowych przez kuratorów sądowych, a dodatkowo wskazuje, że jeżeli

prawodawca chce ograniczyć udział Policji w czynności do określonego typu zadań, definiuje to jednoznacznie w brzmieniu przepisu. Stąd należy uznać, iż artykuł 9 ust. 5 u.k.s. należy rozumieć szeroko, jako pomoc kuratorowi sądowemu w każdej wykonywanej przez niego czynności służbowej w zakresie niezbędnym do realizacji tej czynności.

Analiza uprawnień kuratora wymaga odwołania się do głównego celu pracy kuratora sądowego działającego jako organ pomocniczy (wykonawczy) sądu. Jest nim ustalenie i ocena pewnego stanu faktycznego związanego z sytuacją osób objętych postępowaniem, a następnie wskazanie obszarów problemowych i kierunków oddziaływań.

Art. 15ab ust. 1 pkt 2b u.o.p. reguluje z kolei kwestię uprawnień policjanta do wydania nakazu i zakazu, zakazu zbliżania, zakazu kontaktowania lub zakazu wstępu, w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w wyniku zgłoszenia m.in. dokonanego przez kuratora sądowego w trakcie wykonywania przez niego ustawowych obowiązków.

Wyjaśnienia wymaga także rozróżnienie czynności służbowych realizowanych przez kuratorów sądowych w pionach dla dorosłych i rodzinnym. Kurator rodzinny działa na innych zasadach, aniżeli kurator dla dorosłych. W sytuacji powierzenia mu nadzoru, kurator rodzinny, w szczególności: planuje wobec podopiecznego oddziaływanie profilaktyczno-resocjalizacyjne i opiekuńczo-wychowawcze, udziela podopiecznemu pomocy w organizowaniu nauki, pracy i czasu wolnego oraz w rozwiązywaniu trudności życiowych, kontroluje zachowanie podopiecznego w miejscu zamieszkania, pobytu, nauki i pracy, współdziała z organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc podopiecznym (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych, Dz.U. z 2014 r. poz. 989).

Jak wynika z powyższych przepisów w powiązaniu z art. 9 pkt. 5 u.k.s., udzielanie kuratorowi sądowemu pomocy w wykonywaniu czynności służbowych powinno być rozumiane szeroko i bez ograniczeń, tak by mógł mieć zapewnione warunki do realizacji wskazanych wyżej zadań. Kontrola zachowania podopiecznego w miejscu zamieszkania, zwłaszcza w sytuacji nadzoru nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej przez rodzica zobowiązanego sądownie do leczenia odwykowego niewątpliwie obejmuje uprawnienie kuratora sądowego do żądania pomocy Policji w postaci badania na obecność alkoholu w organizmie. W rodzinach zmagających się z problemem alkoholowym występuje podwyższone ryzyko stosowania przemocy (w tym w formie zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych). Wynik badania na obecność alkoholu w organizmie rodzica dziecka może stanowić podstawę do złożenia przez kuratora sądowego wniosku o zmianę zarządzeń opiekuńczych bądź do podjęcia innych działań mających na celu zabezpieczenie dziecka.

Zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązki i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw. Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny.

Mając powyższe na uwadze, poddaję pod rozagę zwrócenie się przez Rzecznika Praw Obywatelskich o wydanie odpowiednich wytycznych przez Komendanta Głównego Policji w zakresie zasad udzielania pomocy kuratorom sądowym przez funkcjonariuszy Policji w celu jak najskuteczniejszego współdziałania na rzecz ochrony dobra małoletnich.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/